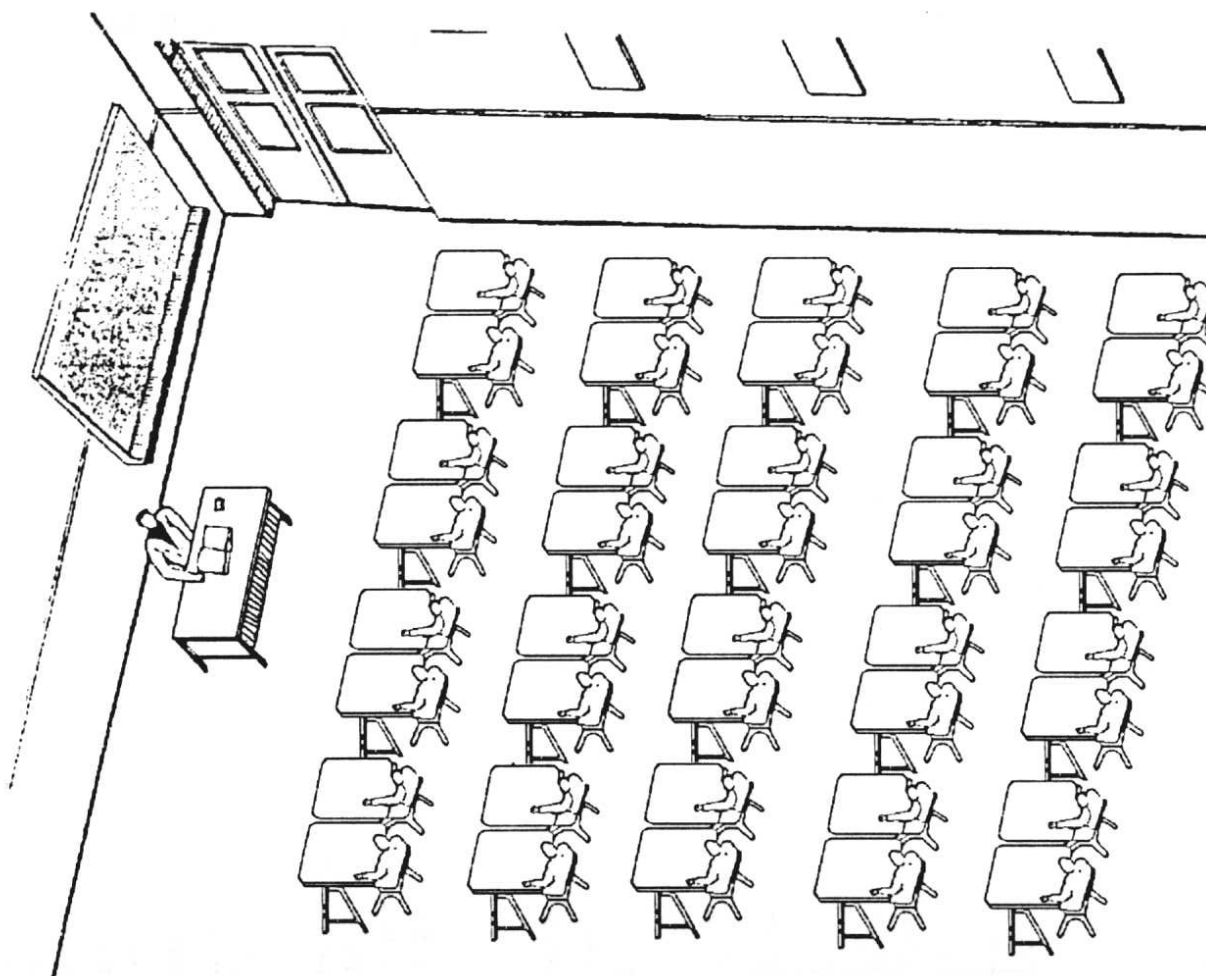

НАСТАВНИКОВО ПИТАЊЕ У НАСТАВИ

Питање као језички облик служи наставнику као инструмент управљања наставом и активностима ученика у процесу учења. О учениковом питању у настави написане су бројне студије и одбрањене докторске дисертације. Питање је дало печат једном целовитом наставном систему (хеуристички систем наставе). Питање је кључни елеменат методе разговора. Сагледавање наставе са становишта наставниковог и учениковог питања чини значајан елемент вредновања, организације и ефикасности одржаног часа.

Постоје различите поделе питања у настави према сврси (којима наставник управља мисаоним процесима; питања којима наставник усмерава пажњу; питања којима наставник подстиче трансфер знања и сл.). Сем тога, питања могу бити уска (тражи се репродуковање научених садржаја), широка (којима се од ученика тражи већа мисаона активност и сл.).

Истраживања потврђују да на часу доминира вербално излагање наставника, да је вербална комуникација ученика веома оскудна. Утврђено је, на пример, да за шест часова наставног рада средња вредност активне говорне комуникације износи **2** минута или **30** секунди по часу и да то доводи до многих слабости и проузрокује многе негативне последице (слаба мотивисаност, оскудан развој говорне културе и др.)¹ У једном истраживању је утврђено да у разреду са **30** ученика и **5** сати наставног рада, ученик наставнику тек сваки трећи дан постави по једно питање, док наставник постави у три школска дана преко **800** питања у једном одељењу.² О наставном питању расправљано је са различитих аспеката: којима се тражи знање чињеница (Н. Р. Доди), репродукција знања из уџбеника (Р. Стевенес), доминантности питања (мисаона активност, виши когнитивни ниво и сл.) расправља О.Л. Давис и др.

¹ Види студију, Шталов, *Како је нестала тројка*, Москва.

² Коренила Шпољар, *Питање у настави*, Педагошки рад 3-4, 1977, стр. 146.